

2.4. VĒTRASBURĀTĀJA — *Oceanodroma leucorhoa* (Vieill.) —
NOVĒROJUMS RĪGAS JŪRAS LĪČA PIEKRASTĒ

Vētrasburātājs ir raksturīga atklātu okeāna ūdeņu suga. Tas sastopams ziemeļu puslodē Atlantijas un Klusajā okeānā.

Atlantijas okeānā ligzdo Amerikas piekrastē, Grenlandes dienvidrietumu daļā, Islandē, Fareru salās un Britu salu rietumu daļā.

Pēc ligzdošanas perioda parasti klejo dienvidu virzienā. Putni, kas ligzdo Atlantijas okeāna ziemeļu rajonos, dienvidu virzienā klejo gandrīz līdz ekvatoram, uz dienvidrietumiem — līdz Mazajām Antiļu salām un Brazīlijai, bet dienvidaustrumu virzienā — līdz Zaļā Raga salām un Āfrikas rietumu krastiem, līdz Libērijai (Дементьев, 1951).

Ieceļošana dziļi kontinentos un jūrās atzīmēta reti, taču vairākkārt novērots Vidusjūrā un Baltijas jūrā.

Baltijas jūrā vētrasburātājs visbiežāk novērots tās rietumu daļā. Piemēram, Zviedrijā 1966.—1975. gadā šī suga atzīmēta 68 reizes, galvenokārt novembrī — decembrī (SOF, 1978). Polijā zināmi 9 novērošanas gadījumi, no tiem 8 — jūras piekrastē, 1 — iekšzemē (Tomialojč, 1972). Baltijas jūras austrumu piekrastē vētrasburātājs novērots samērā reti. Piemēram, tas atzīmēts 01.12.1828. pie Jelgavas, 1886. gadā — pie Viborgas, 26.12.1902. Rīgā (Мензбир, 1918). Vēlākajos gados Latvijā vētrasburātājs novērots 27.03.1954. vētras laikā pie Dubultiem (M. Švarcberga ziņojums).

Trešo reizi Latvijas teritorijā vētrasburātājs tika novērots 25.10.80. ap plkst. 19.00 vētras laikā Rīgas jūras līča krastā pie Vecāķiem (Rīga). Putns, domājams, vētras dēļ bija spiests atstāt atklāto jūru (līci) un uzturēties krasta tuvumā, kur tas lidojumā cīnījās ar vēju, brīžiem nosēžoties viļņu apskalotā smilšu joslā.

Tā kā ir zināmi arī citi šīs sugas putnu novērojumi Baltijas jūras piekrastē tieši vētras laikā, tad tas ļauj domāt, ka šie putni Baltijas jūrā, it sevišķi tās austrumu daļā, ieceļo pasīvi, gaisa masu nesti.

A. Liepa

P. Stučkas Latvijas Valsts
universitātes Bioloģijas fakultāte

LITERATŪRA

Дементьев Г. П. и др. Птицы Советского Союза. Т. II. М., 1951. с. 331—334.

Мензбир М. А. Птицы России (Европейская Россия, Сибирь, Туркестан, Закаспийская область и Кавказ). Вып. 1. Изд. 3-е, расшир. и перераб. М., Изд-во М. и С. Сабашниковых, 1918. с. 224.

SOF. Sveriges fåglar., Stockholm, 1978. 39—40.

Tomialojč L. Ptaki Polski, Warszawa, 1972. 21.

A. Ли́па (Биологический фак. ЛГУ им. П. Стучки). Наблюдение северной качурки *Oceanodroma leucorhoa* (Vieill.) — на побережье Рижского залива.

25 октября 1980 г. во время бури северная качурка наблюдалась на побережье Рижского залива около Вецакки (г. Рига). Это третий случай обнаружения вида на территории Латвии.